

IULIAN ANTONESCU — O PERSONALITATE MARCANTĂ A AFIRMĂRII SPIRITUALITĂȚII ROMĂNEȘTI

de ZENOVIA BOGZA

Cit și cum îl vom redescoperi pe distinsul om de cultură, de înaltă gândire și aleasă simțire IULIAN ANTONESCU, ne vom da seama dacă îi vor fi publicate studiile, discursurile, conferințele, prelegerile, creațiile artistice, considerațiile critice, eseurile, toate izvorâte din personalitatea sa elevată, avind plenitudinea omului de știință, cercetător, istoric, diplomat, filosof, poet, critic de artă și orator neîntrecut.

Moștenind demnitatea, curajul, destoinicia neamului său dinspre tată, locotenent colonel Gheorghe Antonescu și noblețea distinsei sale mame, Iulian ne va rămîne în amintire neobișnuit prin ținuta intelectuală și morală, prin generozitate, consecvență, omenie.

L-am cunoscut din anii adolescenței, premiant, șef de promoție al Liceului „Petru Rareș“ din Piatra Neamț, liceu pe care-l absolvise în condiții grele, persecutat și neîndreptățit. Încă de pe atunci scria, scria mult, bine și frumos. Scria poeme, nuvele istorice, eseuri — mai ales în limba franceză —, pe care ni le citea sau recita în cenaclu, cu dicție și intonație impecabile — știa limbile latină, franceză, germană, engleză, rusă. Cunoștea, cu pasiunea marilor oameni, mii de pagini din istoria lumii.

Visul îi fusese să devină medic, ofițer, profesor, diplomat dar ceea ce i s-a împlinit i-a înlesnit posibilitatea să dovedească și să dăruiască din bogăția sufletului său valori care nu se vor pierde.

L-am cunoscut visînd la fapte mari și bune, entuziasmîndu-se sau înduiosîndu-se la durerile și necazurile altora.

L-am văzut uneori desnădăjduit, cu lacrimi pe față dar păstrînd seninătatea și măreția chipului său distins. A fost un romantic umanitar și demn.

Era în toamna anului 1952, cînd, abătut, cu aripile visului său frînte pășea încet pe frunzele căzute ale castanilor de pe bulevardul orașului

nostru, Piatra Neamț, fără să vadă pe cineva. Aflasem că fusese scos din examenul de admitere de la Facultatea de medicină din București, pe considerentul că descindea dintr-o familie de ofițeri superiori și intelectuali integri.

După un an, l-am reîntilnit ca student al Facultății de istorie din București, bucuros că în juru-i se adunau colegii ascultându-l în dispute înalte cu profesorii universitari. Ca student eminent ne-a reprezentat, căci stăpinea o vastă bibliografie, citind și reținând, ascultând și redând totul cu precizie, claritate, relevanță. A fost exemplul neîntrecut deși a avut încă de suferit.

El, cavalerul visului de aur, devenit un domn alături de cei mai mari și cunoscuți profesori din țară și străinătate a continuat cu osîrdie să dovedească mai ales, cât, cum și ce parte să realizeze un om al cărui destin s-a împletit în cariera sa cu dezamăgirea și speranța.

L-am revăzut ca director al Muzeului de Istorie din Bacău, fericit că era înconjurat de oameni competenți și, mai ales, pentru că — după cum spunea el însuși, îi dăruise Dumnezeu o soție aleasă, plină de sensibilitate și înțelepciune.

În București, ori de câte ori l-am întilnit, era mereu preocupat, ostentiv fără a se plînge. După fiecare cutremur știa cite pierderi și cite recondiționări urmau. Își exprima regretul că Muzeul „George Enescu” rămăsese mult timp închis din motive lesne de înțeles.

I se întrista sufletul pentru fiecare lăcaș de cult sau monument căzute sub bulldozere. Știm cât și cum a luptat pentru salvarea multora dintre ele, cite muștrări și amenințări a primit, cât a suferit !

Dacă tot ce a rostit în țară și peste hotare ar fi fost înregistrat și stenografiat am avea, desigur, sute de benzi magnetice, mii de pagini de istorie universală, filosofie și artă.

Cei care l-au cunoscut și l-au apreciat la adevărata lui valoare spun că IULIAN ANTONESCU ar putea fi asemuit cu NICOLAE IORGA și dacă n-ar fi fost atât de zbuciumat, ar fi putut să devină academician.

Familia sa și el ca urmaș au donat orașului Piatra Neamț clădirea în care se află acum Muzeul de științe naturale. Era mulțumit cînd vedea vizitatorii din țară și străinătate, mai ales grupurile de copii documentîndu-se aici, în acest muzeu care va avea desigur placa de cinstire și comemorare pentru cei ce merită cu prisosință recunoștință și prețuire.

Cînd l-am întilnit ultima oară în toamna anului trecut privea trist spre muntele Cozla pleșuit din cauza poluării, de pinii care-l împodobiseră.

Și-a exprimat dorința fierbinte de a reveni în casa adolescenței sale și ca nimeni să nu taie nucul înalt și roditor din curte, sădit de străbunli lui și rămas ca un simbol al vredniciei și bunătății.

Atunci ne-a mărturisit : „am enorm de scris, mi-ar trebui mai multe vieți, deoarece n-am avut răgazul de a scrie și publica fără cenzură și restricții”.

De fapt, noi știm cum și cât muncea, zi și noapte, din oraș în oraș, din muzeu în muzeu, plănuiind, creiona, înființind noi lăcașuri de cultură, lăsînd cu prisosință din tot ce avea, din bogăția sufletului său.

Ne cerem iertare cu inimile frînte, cu dorința unei înalte considerații, pentru prea puținul exprimat aici, din prea plinul pe care ni l-a dăuit cu generozitate IULIAN ANTONESCU, cel care va rămîne personalitate mereu vie de afirmare a spiritualității noastre românești.